

Sprawozdanie z realizacji innowacji pedagogicznej programowej pt. „W krainie emocji” w roku szk. 2020/2021 w Przedszkolu „Bajka”

Autor innowacji pedagogicznej: mgr Anna Kukuła-Ogonowska

Zakres innowacji - adresatami innowacji były dzieci 6-letnie, również ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Zajęcia innowacyjne były prowadzone przez autorkę innowacji poza godzinami zajęć dydaktycznych w ramach podstawy programowej. Miały na celu wspieranie rozwoju dziecka w sferze społeczno-emocjonalnej.

Motywacja wprowadzenia innowacji: Innowacja „W krainie emocji” była odpowiedzią na zauważone trudności w sferze emocjonalno-społecznej dzieci w wieku przedszkolnym, a także wyjściem naprzeciw wymogom edukacyjnym, zawartym w aktualnej podstawie programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawowym kierunkom realizacji polityki oświatowej państwa w roku szkolnym 2020/2021 – „Działania wychowawcze szkoły. Wychowanie do wartości. Kształtowanie postaw i respektowanie norm społecznych.”

Na podstawie wieloletnich obserwacji, przeprowadzonych diagnoz dzieci oraz rozmów z nauczycielami i rodzicami zauważyłam, że przedszkolaki wymagają wsparcia w kształtowaniu umiejętności rozpoznawania, nazywania i wyrażania uczuć i emocji oraz rozwijaniu umiejętności społecznych.

Charakterystyka innowacji: innowacja miała na celu wspieranie rozwoju dziecka w sferze emocjonalno-społecznej. Skierowana była do dzieci 6-letnich, również ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.

Dzieci odwiedzały „Krainę emocji” z Misiem Emo, który uczył je nazywać, wyrażać, rozpoznawać emocje m.in. takie jak złość, lęk, radość.

Innowacja realizowana była w oparciu o serię 6 bajek wychowawczych autorstwa Anety Lupy-Marcinowskiej i Anny Piekarskiej pt. „Bajkowe wychowanie”.

Metody, formy i środki dydaktyczne mające na celu wzrost aktywności dzieci, pomogły w osiągnięciu zarówno celu głównego – podniesienia poziomu umiejętności rozpoznawania, nazywania i wyrażania uczuć i emocji oraz rozwijania umiejętności społecznych w grupie dzieci 6-letnich, jak i celów szczegółowych:

- Zwiększenia umiejętności konstruktywnego wyrażania emocji przez dzieci
- Wzrostu satysfakcji dzieci z uczestniczenia w ciekawych zajęciach
- Wzrostu poczucia bezpieczeństwa emocjonalnego.

Dzieci uczestniczyły w rozmowach kierowanych, dotyczących treści wysłuchanych bajek, brały aktywny udział w grach, zabawach z elementem zdrowej rywalizacji, gdzie wszyscy uczestnicy zostają nagrodzeni za wkład i aktywność, quizach według scenariusza zajęć, tworzyły prace plastyczne indywidualnie bądź w zespołach, ukazujące ludzkie emocje, ich marzenia, to czego się boją oraz co pomaga im przezwyciężyć lęk. Aktywności te podejmowały zarówno przy stolikach jak i na podłodze z wykorzystaniem różnorodnych środków dydaktycznych np. szablonów gwiazdek, magicznego pudełka z lusterkiem w środku, dywanika marzeń, folii malarskiej, mazaków, farb – malowanie rękami itd. Dzieci brały udział w treningu kontroli złości z użyciem balonika, krótkiej rymowanki, niepotrzebnej gazety, kartki i kredki. Doskonaląc umiejętność pracy w grupie odgrywały scenki w zespołach, gdzie każdy członek był zaangażowany. Uczyły się współpracy, uważnego słuchania siebie nawzajem, cierpliwego czekania na swoją kolej, kształtowały postawę szacunku wobec innych, integrowały się i rozwijały kreatywność, a nawet w 1 przypadku pomagały sobie pomiędzy drużynami, wspierały się, co zostało mocno podkreślone przez prowadzącą. Przedszkolaki kształtowały wiarę w siebie, we własne możliwości.

Istotną kwestią w trakcie realizacji innowacji pedagogicznej pt. „W krainie emocji” stanowiły właśnie metody aktywizujące, dzięki którym przedszkolaki miały możliwość doświadczenia i przeżycia omawianych sytuacji.

Przeprowadzonych zostało łącznie 12 zajęć: po 6 w każdej grupie 6-latków. Każde spotkanie zakończone było oceną zajęć przez dzieci poprzez wrzucenie do koszyka buźki uśmiechniętej (jeśli zajęcia podobały się) lub smutnej (jeśli nie). Cykl zajęć został również oceniony przez nauczycielki w ankiecie ewaluacyjnej. W związku z trwającą pandemią koronawirusa, istniejącymi obostrzeniami oraz przyjętym na ten czas systemem pracy – praca na 2 zmiany -

tydzień wolny – ankietę wypełniły jedynie 2 nauczycielki spośród 4 jako, że tylko one obserwowały przebieg zajęć i zaangażowanie dzieci.

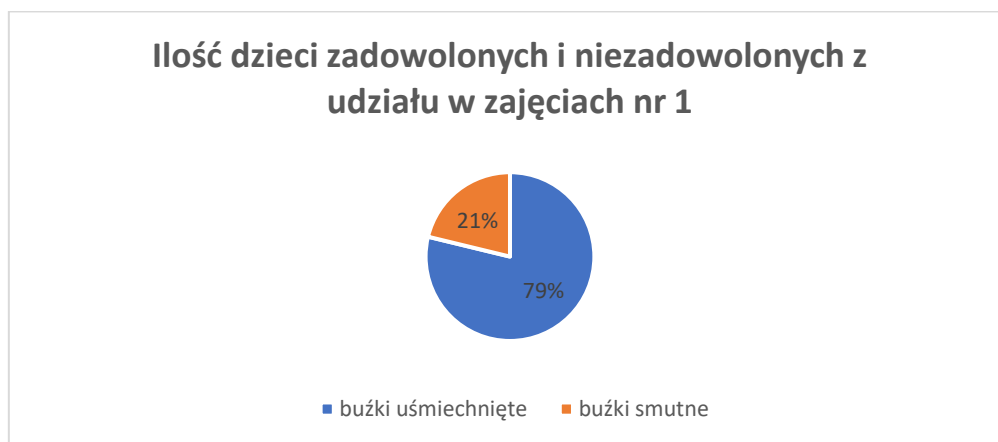
Fotorelacja z każdych zajęć została zamieszczona w galerii konkretnej grupy na stronie internetowej placówki.

Szczegółowe ewaluacje – oceny zajęć przez dzieci oraz autoewaluacje znajdują się w wersji papierowej, dostępnej w placówce.

Zajęcie nr 1 pt. „Magiczne słowo przepraszam” z realizacji innowacji pedagogicznej „W krainie emocji” – kształtowanie empatii, umiejętności przestrzegania zasad, stosowania zwrotów grzecznościowych:

Ocena zaj. przez dzieci w gr. „Motylki”: 14 buziek uśmiechniętych, 5 smutnych.

Ocena zaj. przez dzieci w gr. „Rybki”: 12 buziek uśmiechniętych, 2 smutne.

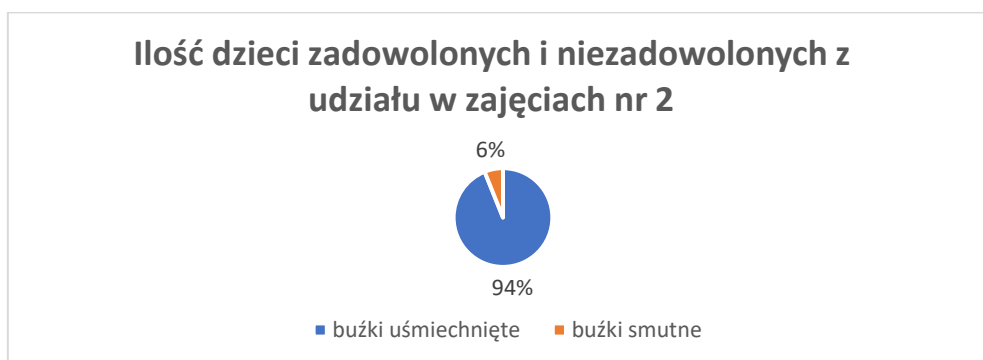

Zajęcia nr 2 pt. „Kieszonkowy Czarodziej” z innowacji pedagogicznej „W krainie emocji” – rozpoznawanie, nazywanie i wyrażanie uczuć i emocji, techniki kontroli złości:

Ocena zaj. przez dzieci w gr. „Motylki”: 21 buziek uśmiechniętych, 1 smutna. Zaj. lepiej ocenione niż 1.

Ocena zaj. przez dzieci w gr. „Rybki”: 10 buziek uśmiechniętych, 1 smutna.

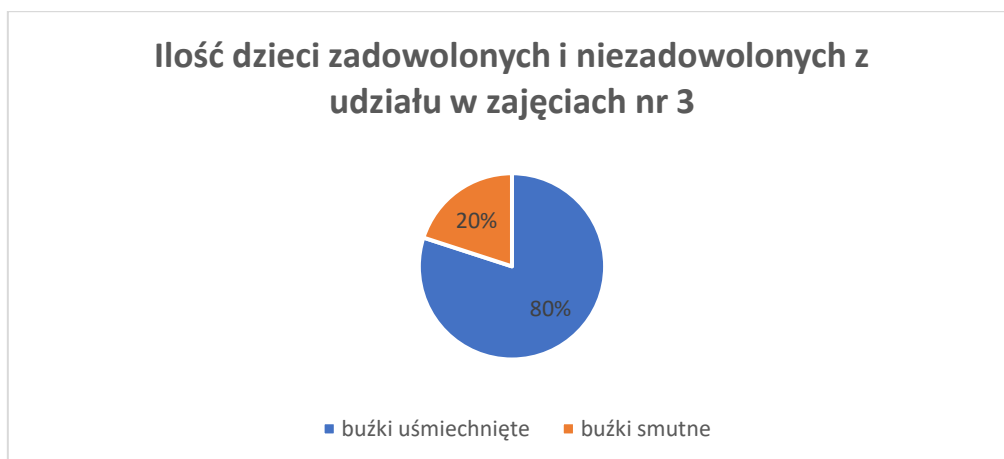

Zaj. nr 3 „Straszydła i Straszydełko” z innowacji pedagogicznej „W krainie emocji” –
wzmacnianie odporności emocjonalnej, poczucia bezpieczeństwa, przezwyciężania lęków:

Ocena zaj. przez dzieci w gr. „Motylki”: 17 uśmiechniętych, 4 smutne.

Ocena zaj. przez dzieci w gr. „Rybki”: 11 buziek uśmiechniętych, 3 smutne.

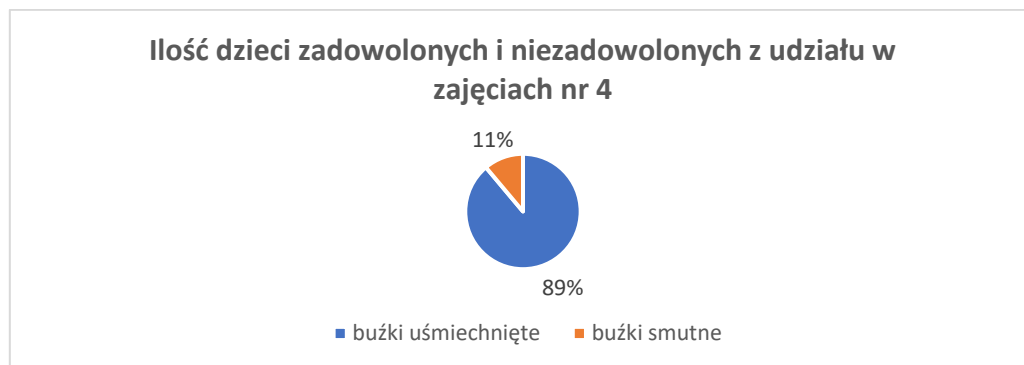

Zaj. nr 4 „Wyprawa w nieznane” z innowacji pedagogicznej „W krainie emocji” – rozwijanie samodzielności u dziecka oraz umiejętności wyrażania potrzeb:

Ocena zaj. przez dzieci w gr. „Motylki”: 21 uśmiechniętych, 3 smutne.

Ocena zaj. przez dzieci w gr. „Rybki”: 11 buzi uśmiechniętych, 1 smutna.

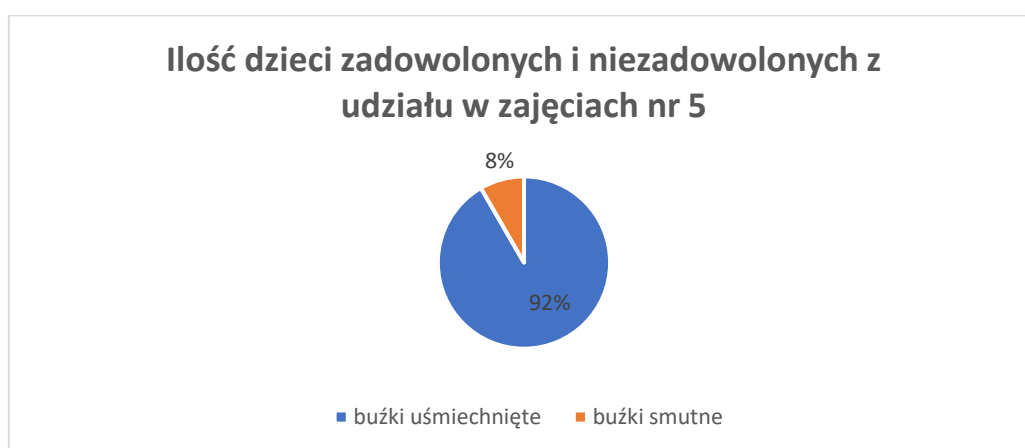

Zaj. nr 5 „Delfinek i przyjaciele” z innowacji pedagogicznej „W krainie emocji” – rozwijanie umiejętności społecznych niezbędnych w nawiązywaniu poprawnych relacji z rówieśnikami, doskonalenie umiejętności współpracy w grupie:

Ocena zaj. przez dzieci w gr. „Motylki”: 20 buziek uśmiechniętych, 1 smutna.

Ocena zaj. przez dzieci w gr. „Rybki”: 13 buziek uśmiechniętych, 2 smutne.

Zaj. nr 6 pt. „Gwiazdka z nieba” z innowacji pedagogicznej „W krainie emocji” – kształtowanie wiary w siebie, rozwijanie dojrzałości emocjonalnej, podnoszenie samooceny i pewności siebie, wzmacnianie pozytywnych cech osobowościowych:

Ocena zaj. przez dzieci w gr. „Motylki”: 20 buziek uśmiechniętych, 1 smutna.

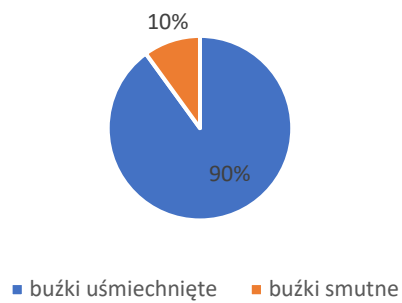
Ocena zaj. przez dzieci w gr. „Rybki”: 7 buziek uśmiechniętych, 2 smutne.

Po ostatnich zajęciach nauczycielom grup zostały wręczone ankiety ewaluacyjne. Zadaniem nauczycieli było dokonanie oceny w skali od 0-5, gdzie 0 to wcale, a 5 bardzo duży.

I tak:

- Wzrost wiedzy na temat emocji: 1 nauczycielka oceniła na 4, druga na 5.
- Wzrost umiejętności rozpoznawania uczuć: obie nauczycielki oceniły na 5.
- Wzrost umiejętności nazywania uczuć: obie nauczycielki oceniły na 5.
- Wzrost umiejętności okazywania uczuć: 1 nauczycielka oceniła na 5, druga na 4.
- Zainteresowanie dzieci tematyką zajęć: obie nauczycielki oceniły na 5.
- Przydatność innowacji pedagogicznej „W Krainie emocji” dla tej grupy wiekowej według badanych nauczycieli jest duża (ocena 5).
- Na pytanie „Co dzieci zapamiętały z zajęć?” n-lki odpowiadały:
 - „Sposoby odreagowania emocji, okazywania empatii, panowania nad swoimi emocjami, rozwiązywania problemów, trudnych sytuacji, utrwaliły prawidłowe zachowania związane z kontaktami z innymi, zajęcia pomogły niektórym w budowaniu poczucia własnej wartości, nauczyły się szacunku do innych”;
 - „Jak radzić sobie ze swoimi emocjami (np. złością, smutkiem); oceniać, rozpoznawać uczucia i emocje u innych, nazywać własne;
- W miejscu na uwagi osoby wypełniające ankietę pojawiły się następujące wpisy:
 - „Zajęcia dynamiczne, zróżnicowane, bogate w treści i środki dydaktyczne. Dzieci chętnie (aktywnie) brały udział w zabawach, słuchały opowiadań n-lki, udzielały odpowiedzi na pytania prowadzącej;
 - „Przepiękne zajęcia, przemyślane, dzieci zainteresowane, włączały się w zajęcia także dzieci z reguły bardzo mało aktywne, nieśmiałe, z dysfunkcjami. Zajęcia wysoko oceniane przez dzieci. Każde dziecko czuło się zauważone, miało okazję do wypowiedzi, chętnie wyrażało swoje emocje, potrzeby”.

Ilość dzieci zadowolonych i niezadowolonych z udziału w zajęciach nr 6

Wnioski:

Efektem wprowadzenia innowacji pedagogicznej w Przedszkolu „Bajka” w roku szkolnym 2020/2021 było wymierne wsparcie rozwoju dzieci 6-letnich, również ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w sferze emocjonalno-społecznej.

Z obserwacji osoby prowadzącej zajęcia, jak również nauczycieli grup, a także spontanicznych wypowiedzi niektórych rodziców wynika, że główny cel innowacji został osiągnięty. Podniesiono poziom umiejętności rozpoznawania, nazywania i wyrażania uczuć i emocji oraz rozwinęto umiejętności społeczne wśród 6-latków.

Ponadto dzieci dowiedziały się jak mówić o swoich lękach oraz wzmacniać poczucie bezpieczeństwa. Czerpały radość z samodzielnego wykonywania różnych zadań, podejmowały i przewidywały skutki swoich decyzji, rozwijały umiejętności społeczne, niezbędne w nawiązywaniu poprawnych relacji z rówieśnikami, uczyły się szacunku do innych, podnosiły

samoocenę i pewność siebie, wzmacniały pozytywne cechy osobowościowe poprzez odkrywanie tego co lubią, a czego nie.

Zajęcia okazały się być ciekawe dla dzieci, biorących w nich udział, co zostało potwierdzone badaniem ewaluacyjnym – oceną zajęć przez uczestników. Najwięcej smutnych buziek (21%) zostało przyznanych podczas pierwszych zajęć, gdzie niektóre dzieci dość nieufnie na początku podeszły do osoby prowadzącej. Zwłaszcza osoby nieśmiałe, zamknięte w sobie, małomówne, niektóre z nich ze SPE. Część z trudnościami wychowawczymi, problemami w społecznieniu, codziennych relacjach z rówieśnikami, mające problem w mówieniu o swoich emocjach i uczuciach, a także dostosowaniu się do panujących w przedszkolu norm i zasad. Jednak kolejne zajęcia pokazały, iż początkowy dystans został przełamany. Dzieci były bardziej otwarte w kontakcie, aktywne, ekspresyjne. Podczas oceny zajęć nr 3 w pierwszym momencie okazało się, że 20% 6-latków nie jest z nich zadowolona. Jednak autoewaluacja oraz bezpośrednia rozmowa z dziećmi, które w ten sposób oceniły zajęcia przyniosła odpowiedź, iż to nie same zajęcia, proponowane zabawy zostały tak ocenione, lecz trudna tematyka strachu i lęku oraz emocje z nią związane miały bezpośredni wpływ na ostateczną ocenę. Zwłaszcza w 1 grupie wiele dzieci bardzo podekscytowanych mówiło o strasznych postaciach z bajek lub gier, którym towarzyszyła krew. Przez całe zajęcia te wątki przewijały się.

Przedszkolaki najbardziej były zadowolone z udziału w zabawach w trakcie zajęć nr 2, podczas których rozwijały umiejętność rozpoznawania, nazywania i wyrażania emocji i uczuć oraz poznały techniki kontroli złości.

Ze spontanicznych informacji od niektórych rodziców wynika, iż zajęcia były dla dzieci atrakcyjne, wyczekiwane przez nie, a informacja o ostatnich szóstych przyjęta przez nie ze smutkiem. Zarówno nauczyciele bezpośrednio pracujący z 6-latkami jak i wspomniani rodzice, zauważyli zwiększoną częstotliwość mówienia o emocjach oraz stosowanie przez nich technik kontroli złości.

Efektem wprowadzenia innowacji pedagogicznej dla placówki było poszerzenie oferty zajęć zgodnych z Podstawą Programową Wychowania Przedszkolnego z dnia 14 lutego 2017 roku oraz podstawowym kierunkiem realizacji polityki oświatowej państwa w roku szkolnym 2020/2021, a mianowicie „Działania wychowawcze szkoły. Wychowanie do wartości. Kształtowanie postaw i respektowanie norm społecznych.”

Efektem wprowadzenia innowacji pedagogicznej pt. „W krainie emocji” dla mnie jako dla nauczyciela była satysfakcja, pobudzenie kreatywności, unowocześnienie swojej pracy, wprowadzenie większej ilości metod aktywizujących dzieci, głęboka analiza i autorefleksja podejmowanych aktywności po każdych zajęciach. Analizując zachowanie dzieci, ich reakcje na proponowane aktywności, wypowiedzi, mimikę twarzy, wyciągałam wnioski, czerpałam od nich, nieraz będąc zaskakiwaną bardzo pozytywnie, zwłaszcza przez dzieci ze SPE.

Efektem wdrożenia wspomnianej innowacji zarówno dla dzieci, dla placówki jak i dla mnie jako nauczyciela było stworzenie lepszych warunków dla rozwoju 6-latków, niezwykle ważnego rozwoju emocjonalno-społecznego, który nieraz wydaje się być traktowany jako mniej istotny niż rozwój poznawczy, intelektualny. Daniel Goleman – amerykański psycholog – autor światowego bestselleru pt. „Inteligencja emocjonalna” – stwierdził, iż owa inteligencja jest swego rodzaju metazdolnością, która umożliwia korzystanie z innych posiadanych przez człowieka zdolności, włącznie z możliwościami intelektualnymi.

Widząc wymierne efekty podjętych działań zachęcam innych nauczycieli starszych grup do wdrożenia innowacji, a z pewnością będę kontynuować ją w swojej grupie w przyszłych latach.

Anne Kukute - Oponashe